

Vänsterpress om Mellanöstern – januari 2016

Denna artikelsamling handlar om Saudiarabien (Jemen-kriget och massavrättningar), Turkiet (fortsätter att attackera kurderna) och Syrien.

Tidigare artikelsamlingar om Mellanöstern under hösten 2015 (nyaste först): [Vänsterpress om Mellanöstern – december 2015](#), [Vänsterpress om Turkiet – november 2015](#), [Vänsterpress om Mellanöstern - oktober 2015](#), [Vänsterpress om Mellanöstern – slutet av augusti 2015](#), [Vänsterpress om Mellanöstern – mitten av augusti 2015](#) och [Vänsterpress om Turkiet – början av augusti 2015](#).

Martin Fahlgren 11/1 2016

Innehåll

Arbetaren	1
<i>Attacker mot Jemen kan vara krigsbrott</i>	1
Fria Tidningen	3
<i>Klimatförändringarna underblåser konflikten i Syrien</i>	3
Offensiv	7
<i>Fortsatt belägring av kurdiska områden</i>	7
<i>Saudiarabiens desperata bödlar</i>	8
Proletären	9
<i>Storpolitik bakom halshuggningarna i Saudiarabien</i>	9
<i>Saudiarabien – terroristfinansierad och världens största vapenimportör</i>	12

Arbetaren

Attacker mot Jemen kan vara krigsbrott

Johan Apel Röstlund

Arbetaren 5/12 2015

Kriget i Jemen fortsätter. I helgen flygbombade de saudiledda styrkorna rebellgrupper i landet och läget för stora delar av civilbefolkningen beskrivs som fruktansvärt. Sedan i mars förra året har drygt 5 800 människor dödats i de blodiga striderna som fått förhållandevis lite uppmärksamhet i världspresen.

Kriget i Jemen fortsätter. I helgen flygbombade de saudiledda styrkorna rebellgrupper i landet och läget för stora delar av civilbefolkningen beskrivs som fruktansvärt.

Sedan i mars förra året har drygt 5 800 människor dödats i de blodiga striderna som fått förhållandevis lite uppmärksamhet i världspresen.

Vapenvilan som slöts i slutet av december höll inte. Attacker från båda sidor i den blodiga konflikt som pågår i Jemen kostade nya människoliv.

Under årets första helg flygbombade den saudiledda alliansen mål som sägs kontrolleras av rebellgrupper i landet. Samtidigt blir situationen för civilbefolkningen i landet allt mer akut.

Det var i mars förra året som den saudiledda alliansen påbörjade sina luftanfall inne i Jemen sedan den shiamuslimska huthimilisen tagit kontroll över bland annat landets huvudstad Sanaa.

Saudi arabien står på den saudivänliga presidenten Abd Rabu Mansur Hadis sida samtidigt som rebellgrupperna i landet stöds av Iran. Något som gjort att inbördeskriget riskerar att utvecklas till en ännu större konflikt i området.

På den saudiledda sidan står bland andra Förenade Arabemiraten, Bahrain, Marocko och Jordanien. Men även Egypten, Qatar och Kuwait har meddelat att de kan tänka sig att bidra med marktrupper inne i Jemen om rebellerna inte ger efter.

Amnesty International riktade i slutet av förra året allvarliga anklagelser om krigsbrott mot alliansen sedan flera skolor attackerats från luften, något som räknas som ett brott mot internationell rätt.

Bland annat beskriver organisationen fem flygattacker som ägt rum mellan augusti och oktober förra året och där minst fem civila, varav fyra barn, ska ha dödats.

– Den saudiarabiskt ledda koalitionen olagliga attacker mot skolor som används för undervisning, och inte för militära ändamål, är ett uppenbart brott mot krigets lagar. Att avsiktligt attackera skolor som inte är militära ändamål och att direkt attackera civila som inte är inblandade i några krigshandlingar är krigsbrott, säger Lama Fakih, krigsrådgivare vid Amnesty International, i ett pressmeddelande.

Av de nästan 6 000 människor som hittills dött i konflikten är över hälften civila och runt 900 av dem barn. Omkring 1,5 miljoner jemeniter beräknas vara internflyktingar och både mat och mediciner saknas på de flesta håll i landet.

Enligt Unicef har minst 34 procent av Jemens barn saknat tillgång till undervisning sedan flygbombningarna påbörjades för tio månader sedan.

Två tredjedelar av Jemens 25 miljoner invånare hotas i dagsläget av hungersnöd och läkare som varit på plats i landet vittnar om fruktansvärda scenarier.

– Läget i Jemen är fruktanvärt. Det pågår ett krig som är extremt brutalt och som orsakat brist på i stort sett allt, berättade den svenska kirurgen Hella Hultin som nyligen kommit hem från en kortare tids hjälparbete vid ett sjukhus i staden Aden, för *Dagens Nyheter*.

Trots konfliktens omfattning och det oerhört svåra läget för civilbefolkningen i landet har mycket lite rapporterats från området. Få journalister har vågat ta sig in i landet som ligger längst söderut på den Arabiska halvön.

Nya förhandlingar om ytterligare en vapenvila väntas inom några veckor, men i dagsläget tycks ingen veta vad som kommer att ske.

Amnesty är dock fortsatt starkt kritiska mot de saudiledda luftbombningarna. De kräver också en oberoende internationell utredning för att ställa de skyldiga för attackerna mot civila till svars.

– Dessutom måste stater som förser koalitionen med vapen använda sitt inflytande till att pressa koalitionsmedlemmarna att agera i enlighet med sina internationella åtaganden och undersöka brott som begåtts mot den internationella humanitära rätten, säger Ami Hedenborg, pressekreterare på svenska Amnesty, till Arbetaren.

Saudi arabien är Sveriges viktigaste handelspartner i Mellanöstern och 2014 sålde Sverige vapen och krigsmateriel till diktaturen för omkring 338 miljoner kronor.

Sverige sålde också under 2015 krigsfartyg till Förenade Arabemiraten, vilka med stor sannolikhet nu används i kriget i Jemen.

Anna Ek är ordförande för Svenska Freds- och skiljedomsföreningen. Hon säger till Arbetaren att Sverige inte kan slippa undan sitt ansvar i de blodiga attacker som nu pågår.

– Det här är ett typexempel på vad som händer när man exporterar vapen till diktaturer och krigförande länder, säger Anna Ek.

– Det är osannolikt att svenska vapen inte används av Saudiarabien samtidigt som det pågår en humanitär katastrof i Jemen med svält och bombningar av skolor och flyktingläger. I stället för humanitärt bistånd är Sverige genom försäljningen av vapen med och eldar på konflikten.

Fakta Jemen

Jemen bildades 1990 efter en sammanslagning av Nord- och Sydjemen.

2011 avgick presidenten, Ali Abdullah Saleh, efter starka protester och våldsamheter kopplade till den arabiska våren.

2014 påbörjades striderna i huvudstaden Sanaa mellan shiamuslimska huthirebeller och regimstyrkor.

I januari 2015 satte rebellerna den saudivänliga presidenten Abd Rabu Mansur Hadi i husarrest. Det ledde till att Saudiarabien, i koalition med ett tiotal andra länder, i mars samma år påbörjade flygbombningar av viktiga rebellfästerna i landet. Saudiarabien beskyller Iran för att stödja huthirebellerna.

Flygattackerna och striderna har förvärrat den redan svåra situationen för civilbefolkningen i det fattiga landet och under förra året dödades drygt 5 800 personer i konflikten.

Sjukdomar, svält och vattenbrist har i spåren av kriget lett till en humanitär katastrof i landet. Enligt FN lider 41 procent av befolkningen av dålig matsäkerhet och den globala hjälporganisationen Oxfam har rapporterat att hälften av landets befolkning, nästan 13 miljoner människor, har svårt att hitta mat för dagen.

Fria Tidningen

Klimatförändringarna underblåser konflikten i Syrien

Samir Shalabi

Fria Tidningen 23/12 2015

Klimatförändringarna är en bidragande orsak till både utbrottet av konflikten i Syrien och dess ideologiska radikaliserings. Det menar Mellanösternvetaren Samir Shalabi som ser ett samband mellan den syriska regeringens bristande hantering av klimatförändringarna och Islamiska statens framväxt i landet.

Det syriska upproret som kom att förvandlas till ett inbördeskrig var ett resultat av en lång rad av komplext sammanlänkade sociala, politiska och ekonomiska faktorer. Dessa faktorer inkluderade ett utbrett missnöje med det repressiva styre Assadfamiljen – som tillhör den Alawitiska minoriteten – stod för, den syriska regeringens oförmåga att tillhandahålla arbeten och samhällstjänster till den snabbt växande befolkningen, samt en djupt rotad längtan efter demokratiska reformer.

Men något som länge har förbisetts i diskussionen om orsakerna bakom upproret är, å ena sidan, klimatförändringarnas roll i att förvärra syriers socio-ekonomiska förhållanden, och å den andra – och kanske ännu viktigare – den syriska regeringens misslyckande att på ett adekvat sätt reagera på effekterna av det förändrade klimatet.

Den mest närliggande klimatrelaterade händelsen innan 2011 var den svåra torka som drabbade Syriens landsbygd mellan 2006 och 2010. Detta förvärrade en redan allvarlig vattenkris och ledde till förstörda jordbruksmarker och boskapsdöd i massiv skala. Landets nordöstra delar som producerade runt två tredjedelar av Syriens jordbruksskörd drabbades hårdast och regionens jordbrukssystem i princip kollapsade. Biologen och kulturgeografen Gary Nabhan beskriver situationen som ”den kanske värsta långvariga torkan och allvarligaste skördebortfallet sedan jordbruksbaserade civilisationer växte fram i den bördiga halvmånen [det område som historiskt varit mycket gynnsamt att odla i och som i dag innefattar bland annat Irak, Syrien och Jordanien, reds. anm.] många årtusenden sedan.”

Enligt FN:s speciella rapportör för rätten till mat, Olivier De Schutter, hade torkan drivit två till tre miljoner människor in i extrem fattigdom vid årsskiftet 2010. Dessutom förutsåg en studie från 2011 utförd av International Food Policy Research Institute om klimatförändringarnas effekter i Syrien att ifall de globala utsläppen av växthusgaser fortskrider i nuvarande takt kan Syriens regnvattenförsörjda grödor ”minska mellan 29 och 57 procent från 2010 till 2050.”

En av de mest märkbara konsekvenserna av torkan var att cirka 1,5 miljoner människor från jordbruksområdena på landsbygden migrerade till periferierna av Syriens större städer Aleppo, Damaskus, Dara’a, Deir ez-Zor, Hama och Homs. Dessa utanförbyggande områden kom att karakteriseras av ökande arbetslöshet, undermålig infrastruktur, olagliga bosättningar och trångboddhet och de försumrades kraftigt av Assadregeringen. Migrationen orsakad av torkan ”förvärrade en rad faktorer som ofta nämns som bidragande till den sociala oron, till exempel arbetslöshet, korruption och skenande ojämlikhet”, enligt en studie i den vetenskapliga tidskriften PNAS från förra året.

Men den förödande torka som utarmade stora delar av den syriska befolkningen var inte endast ett resultat av klimatförändringar. Vattenkrisen som följde, och som än i dag påverkar miljontals människor, var även en effekt av politiska beslut medvetet fattade av ledarskiktet inom den syriska staten. Snarare än att klimatförändringarna i sig ledde till den massmobilerings av människor som syriska städer och byar upplevde i början av 2011 så var det istället regimens misslyckande att implementera åtgärder som kunde ha lindrat effekterna av torkan.

Redan 2008 rapporterade den amerikanska ambassaden i Damaskus till USA:s utrikesdepartement genom hemlig diplomatisk korrespondens – men som Wikileaks senare publicerade – att om ”säd och teknisk assistans” inte tillgodoses till småjordbrukare i nordöstra Syrien så riskerar torkan och den påföljande migrationen att agera ”som en multiplikator på redan befintliga sociala och ekonomiska trångmål och kan underminera stabiliteten i Syrien.”

De framtida effekterna av att inte tillräckligt effektivt reagera på torkan var alltså väl kända flera år innan upproret bröt ut.

Vidare har Syriens vatten- och landresurser allvarligt missköts i 50 år. Men eftersom vatten betraktas som en ”strategisk resurs” av den syriska regeringen – en uppfattning den delar med flera regeringar i Mellanöstern – så ses vatten som en känslig fråga och är därför tabu att diskutera offentligt och till och med inom regeringskretsar. Så när Ba’athpartiet kom till makten på 1960-talet och fokuserade en stor del av sin nationella säkerhetsstrategi på utveckling av mat- och vattensjälvförsörjning – som tog formen av massiva jordbruksutvecklings- och bevattningsprojekt – så verkade inte regeringen ta i beaktande de långsiktiga effekterna detta kunde ha på landets vattentillgångar.

Att konstant öka jordbruksproduktionen och expandera det konstbevattnade jordbruket utan hänsyn till vattenresursernas naturliga gränser ledde till slut till en minskad tillgång på vatten samt att regeringen inte hade kapacitet att svara på de återkommande vattenkriserna, som 2006–2010-års torka. Bara under de senaste 30 åren har Syriens konstbevattnade områden dubblerats från ”651 000 hektar år 1985 till 1,35 miljoner hektar år 2010”, och runt 60 procent av detta område har bevattnats med oersätligt grundvatten. Dessutom är bevattnings-teknikerna som använts till stor del baserade på traditionella metoder vilket innebar väldigt ineffektiv vattenanvändning.

Ytterligare en faktor som förvärrade effekterna av 2006–2010-års torka var liberaliseringen av Syriens ekonomi som inleddes i början på 1990-talet och utökades under kommande år. Stränga åtstramningar introducerades vilket krympte den offentliga sektorn, minskade sociala förmåner som matsubventioner, och ledde till lönefrysningar. Den privata sektorn blev den främsta motorn för ekonomisk tillväxt vilket gjorde landets övre sociala skikt nöjt men samtidigt ledde detta även till att stora delar av landets arbetar- och bondeklasser alieinerades.

Under Bashar al-Assad, som tog makten efter sin fars död år 2000, fördjupades liberaliseringsprojektet och utvidgades till jordbrukssektorn. Förmögna jordägare tjänade mest på denna politik och på grund av nya pro-kapitalistiska lagar blev det tillåtet att upphäva jordbrukares anställningskontrakt, som från ett vinstmaximerande perspektiv betraktades som improduktiva. Fokus i landets ekonomiska utveckling skiftade från landsbygden till städerna där fastigheter, tjänster, bankväsendet, industrin och turismen kom att bli de främsta sektorerna för ekonomisk aktivitet. Resultatet blev en signifikant minskning av anställningar inom jordbruket och följaktligen ett ökande antal människor utan arbete. Landsbygdens bondeklasser, som en gång hade varit ryggraden i det styrande Ba’ath partiets bas, reducerades alltså på detta sätt till marginalerna av Syriens ekonomiska och sociopolitiska landskap under Bashars styre.

Trots att torkan, som var ett resultat av mänskligt drivna klimatförändringar, sannerligen är viktig att väga in i analysen av ursprunget till den pågående Syrienkrisen så bör det hållas i minnet att politiska beslut fattade av det syriska ledarskapet var lika, eller till och med ännu mer, viktiga när vi avgör exakt hur torkan påverkade det syriska folkets socio-ekonomiska förhållanden. Att endast fokusera på klimatförändringarna innebär att den syriska regeringen kan peka på omständigheter som är utanför dess kontroll, vilket därmed befriar den från ansvar.

Klimatförändringarna erkänns allt mer som en faktor som påverkar väpnade konflikter generellt. Det diskuteras i termer av att vara en "threat multiplier" eller en "accelerant of instability" vilket innebär att klimatförändringarna inte direkt utlöser konflikter men att de däremot kan förvärra andra faktorer som utlöser och driver social oro.

Det amerikanska försvarsdepartementet – en institution som kanske inte först och främst förknippas med sin till synes progressiva hållning vad gäller global uppvärmning – hävdade i en rapport från 2014 att "effekterna av klimatförändringarna kan orsaka instabilitet i andra länder genom att försämra tillgång till mat och vatten, skada infrastruktur, sprida sjukdomar, tvinga fram massmigration, störa kommersiell aktivitet eller begränsa tillgången till elektricitet. Detta kan underminera redan svaga regeringar som är oförmögna att reagera effektivt, eller utmana för tillfället stabila regeringar, samt öka rivalitet och spänningar mellan länder som konkurrerar om begränsade resurser. Dessa luckor i statstyrning kan skapa utrymmen för extremistiska ideologier och förutsättningar som främjar terrorism."

Genom att nu ha konstaterat att klimatförändringarna faktiskt kan bidra till sociopolitisk instabilitet så bör det inte vara ett långsökt påstående att hävda att det går att koppla samman klimatförändringarna och framväxten av den självutnämnda Islamiska staten i Syrien. 2006–2010-års torka – som förvärrades av regeringens misslyckande att hantera den – skapade förutsättningarna i vilka IS kunde frodas och bidrog därmed till gruppens framväxt.

Kopplat till detta förvärrade jordbrukets kollaps, extrem fattigdom, massiv död av boskap, arbetslöshet och tvingad migration kraftigt situationen för människor i Syrien. Detta ledde i sin tur till att folk drevs in i väpnade milisgrupper som hade dykt upp under andra hälften av 2011 då upprorets första militariseringsfas inletts. Flera av de mer etablerade rebellgrupperna som Ahrar al-Sham, Nusrafronten, Islamarmén och så klart IS kunde erbjuda mat, en känsla av tillhörighet och identitet, och en anständig lön. Med tanke på alternativen kunde medlemskap i en av Syriens milisgrupper lätta på några av de bördor som kriget förde med sig. I detta sammanhang bör det även vara tämligen okontroversiellt att hävda att klimatförändringarna kan ses som en bidragande faktor till den ideologiska radikaliserings av konflikten som vi har bevittnat under senare år.

Torkan och regeringens oförmåga att reagera på den, tillsammans med degraderingen av jordbrukssektorn inom ramen för frimarknadsreformerna – som innebar att hundratusentals människor blev arbetslösa och tvingades lämna sina hem – skapade alltså en desperat situation som Syriens milisgrupper, IS inkluderad, kunde utnyttja till egen vinning.

Trots att klimatförändringarna inte direkt ledde till IS framväxt, sådde de dock fröna till dess intåg och expansion i Syrien.

Kriget i Syrien

- Syrienkriget inleddes i mars 2011 under den arabiska våren med fredliga demokratiprotester mot Assad-regimen. Demonstranterna möttes av brutalt våld från regimensidan vilket snabbt ledde till att oroligheterna fick en alltmer krigsliknande karaktär.
- Den huvudsakliga konfliktlinjen går i dag mellan den syriska regeringen, tillsammans med dess allierade Hizbollah, Iran och Ryssland, och den syriska oppositionen – bestående av hundratusentals rebellgrupper varav de främsta är al-Qaidas syriska gren Nusrafronten, Turkiet- och Qatarstödda Ahrar al-Sham, Islamarmén som är kopplad till Saudiarabien samt den Turkietbaserade Syriska nationella koalitionen.
- Utöver dessa grupper finns den så kallade Islamiska staten som de flesta andra motsätter sig samt det anarkist-inspirerade, kurddominerade och PKK-knutna PYD med dess väpnade grenar YPG och YPJ som har alltmer goda förbindelser med både USA och Ryssland.
- Länder som USA, Frankrike och Storbritannien flygbombar IS och stödjer marginellt betydelsefulla "moderata" rebellgrupper inom bland annat den så kallade Fria syriska armén.

• Enligt UNHCR är över 7 miljoner syrier på flykt inom Syrien och 4 miljoner har tvingats lämna landet. Drygt 14 miljoner syrier är i behov av humanitärt stöd och antalet döda i konflikten överstiger 250 000.

Lästips:

Om samma ämne: [Växthuseffekten och upproret i Syrien](#) av Martin Fahlgren.

Offensiv

Fortsatt belägring av kurdiska områden

Kristofer Lundberg

Offensiv 7/1 2016

Belägring och kraftig beskjutning från den turkiska staten mot kurdiska områden fortsätter.

I kriget mot kurderna befinner sig nu närmare en halv miljon turkiska soldater i Bakur i norra Kurdistan. Enbart i Cizre befinner sig 10 000 soldater. 200 000 människor har flytt sina hem och 309 har mördats av polis och militär sedan valet i november.

I december dödades ett 50-tal kurder i den turkiska militäroffensiven i städerna Cizre och Silopi. Diyarbakır är fortsatt omringat och befolkningen kommer varken in eller ut.

Den turkiska statens väpnade gren, polis och militär, omringar Diyarbakır med en ring som sträcker sig fem kilometer och utsätter staden för kraftig beskjutning.

Cizre, Silopi, Nusebin och Diyarbakır är alla på nytt försatta med utgångsförbud och belägring som har pågått i en månad. Mitt i den stränga kylan river regimen nu ned elstolpar, vilket bryter såväl värme som möjligheterna till kommunikation.

Det gemensamma för städerna är att de har utropat självstyre. Stärkta av det prokurdiska vänsterpartiet HDP:s valresultat, med en klar majoritet i den kurdiska regionen, och inspirerade av Rojava-kantonerna har befolkningen utropat sina egna självstyrda områden.

Ungdomar tillhörande YDG-H har beväpnat sig för att försvara sig och reser barrikader i städerna. Det är dessa som den turkiska militären nu säger sig bekämpa. Närmare 200 turkiska soldater har dödats i striderna.

Militären anklagar kurderna för att tillhöra den av Turkiet, USA och EU terrorstämplade PKK-gerillan. Kurdiska civila vittnar om att den turkiska armén har lagt städerna Cizre och Silopi, båda med omkring 100 000 invånare, i ruiner. Detsamma gäller för den gamla antika staden Diyarbakır, med ett rikt kulturarv.

De har genomfört urskiljningslösa bombningar och den turkiska armén anklagas för ett våld utan motstycke. Human Rights Watch har uppmanat Turkiet att dra sig tillbaka från dess militära operationer i kurdiska Turkiet.

Cemil Bayik, Kurdiska arbetarpartiet PKK:s högsta ledare vid sidan av fängslade Abdullah Öcalan, säger att inbördeskriget i Turkiet nu kommer att intensifieras under den kommande perioden. Förutom PKK leder han Koma Civakên Kurdistan (KCK, grupp av samfund i Kurdistan).

PKK har uttalat att de förbereder sig för att sätta upp en revolutionär motståndsfront tillsammans med andra grupper i Turkiet och utomlands. Kurderna utgör idag 22 miljoner av Turkiets befolkning på 78 miljoner och en gemensam kamp är nödvändig med den turkiska arbetarklassen, dess fackföreningar och partier.

I en artikel i den franska tidningen Le Monde uttalar Bayik att ”det finns ingen anledning för PKK att stoppa den väpnade kampen (...) Vi reserverar oss rätten att sända fler soldater till de kurdiska städerna i Turkiet, vi har en skyldighet att försvara folket.”

Ansvar för det rådande inbördeskriget vilar på Turkiet. Det var Erdoğan som bröt vapenvilan med PKK, det var AKP-regeringen som belägrade norra Kurdistan och mycket pekar på att mordet på människorättsadvokaten Tahir Elci iscensattes av regimen, vilket har förvärrat läget.

Den 28 december hölls ett historiskt två-dagars massmöte, där tusen delegater på Demokratiska samhällskongressen i norra Kurdistan, Amed (Diyarbakır), samlades. Delegaterna möttes för att diskutera ”lokalt självstyre”. Att mötet kunde hållas mitt under pågående inbördeskrig, belägring och utgångsförbud säger en del om den uppoffrande och beslutsamma kamp som förs.

I en av resolutionerna betonades att de historiskt viktiga processer som sker i Mellanöstern, Kurdistan och det kaos som nu skadar befolkningen i Anatolien, Mesopotamien och Mellanöstern har orsakats av den globala kapitalismen. Mötet sträckte ut en hand om solidaritet från sociala rörelser och partier i Kurdistan och omvärlden.

Saudiarabiens desperata bödlar

Ledare

Offensiv 5/1 2016

Massavrättningarna i Saudiarabiens huvudstad Riyadh den 2 januari har snabbt förvärrat det redan mycket spända läget i Mellanöstern. Risken är stor för nya militära sammandrabbningar och fördjupad sekteristisk splittring.

Det var en alltmer desperat och trängd regim som genomförde avrättningen av den shiamuslimske ledaren och regimkritikern Nimr al-Nimr och 46 andra personer på årets andra dag.

Avrättningarna var en del i regimens upptrappade krig mot alla tendenser till inhemsk opposition och en provocerande varning till rivaliserande makter i regionen, framför allt Iran, men också ett svar på de förhållanden som har uppstått i det blodiga inbördeskriget i Syrien efter Rysslands ingripande och de kurdiska styrkornas framgångar. Till det ska läggas att det saudiska kungahuset, som styr landet med järnhand, medvetet använde massavrättningarna som ett vapen för att fortsätta bombkriget mot Jemen och om möjligt frysa förbindelserna mellan Iran och Väst till is igen.

Samma dag som massavrättningarna genomfördes bröt den saudiska regimen officiellt den vapenvila som man påstod sig ha slutit med Huthirebellerna i Jemen den 15 december. Det saudiska bombkriget i Jemen, som inleddes i mars i fjol, har hittills dödat mer än 6 000 personer. Mycket tyder på att den saudileda krigskoalitionen håller på att bli indraget i ett

långvarigt krig i Jemen som man inte kan vinna och som ytterligare bidrar till att försvaga regimen.

Det saudiska kungahuset har skakats av såväl interna splittringar som växande kriser på hemmaplan och i angränsande länder. Allt sedan den arabiska våren 2011 och de massprotester som då ägde rum i landets största provins – Östra provinsen som i huvudsak befolkas av shiamuslimer och där de största oljekällorna finns – har regimen levt i fruktan för folkliga revolter.

Det sjunkande oljepriset har börjat tömma Saudiarabiens reserver. I fjol varnade IMF för att om nuvarande ekonomiska trender håller i sig kommer landets reserver att vara tömda om fem år.

Samtidigt som landet är i akut behov att skapa jobb till de unga – två tredjedelar av invånarna är under 30 år – finns det inget land som rustar sin militär så mycket som Saudiarabien som numera är världens största vapenimportör.

”Nu försvåras försöken att få fred i Syrien och Jemen. Men kungahuset i Riyadh har ett annat mål: Att förhindra ett närmande mellan USA och Iran. Utsikterna att sanktionerna mot Iran kommer att monteras ned sätter skräck i det saudiska kungahuset”, skrev Bitte Hammargren i Svenska Dagbladet den 4 januari. De saudiska härskarna hade visserligen inte endast detta som mål, men eftersträvade en ursäkt för att bryta med Iran, vilket gör det mycket svårt att fortsätta de påbörjade fredssamtalen om Syrien.

Den iranska regimen har hotat med hämnd för massavrättningarna och har tacksamt tagit emot chansen att försöka samla stöd mot det saudiska kungahusets attacker, men vill samtidigt inte äventyra sina nyvunna förbindelser med USA och Västimperialismen.

Massorna i Saudiarabien, Iran och andra länder i regionen måste förenas i kampen mot krig, förtryck och sekteristisk splittring och lita till sin egen styrka. Först då kan en väg öppnas till fred, demokrati och en framtid där Mellanösterns enorma rikedomar och resurser kommer arbetarna och de fattiga till del.

Proletären

Storpolitik bakom halshuggningarna i Saudiarabien

Patrik Paulov

Proletären 7/1 2016

Varför genomförde Saudiarabien en massavrättning som för tankarna till IS och dess brutala framfart i regionen? Bakom halshuggningarna finns inrikespolitiska syften, men också en vilja att stärka landets position i den turbulenta utvecklingen i regionen.

Bland de 47 personer som halshöggs 2 januari fanns medlemmar i det sunniextremistiska al-Qaida, men också företrädare för Saudiarabiens förtryckta shiamuslimska minoritet.

Den mest kände av dessa var den shiitiska religiöse ledaren Nimr al-Nimr, som manat till fredliga protester och krävt demokratisering av landets diktatoriska styre.

Bakom massavrättningen finns tydliga inrikespolitiska syften.

Ett växande problem för den kungadiktaturen är terroristerna på saudisk mark. Regimen har i decennier stött terrorgrupper i andra länder och tolererat al-Qaidas närvaro inom landet. Men det sistnämnda gällde så länge ”de pissade utanför och inte i det egna tältet”, som den brittiske professorn och Mellanösternkännaren Paul Stevens uttryckt det. Terror på hemmaplan tolereras inte.

Ett annat problem är det utbredda missnöjet med diskriminering, arbetslöshet och dåliga levnadsförhållanden som finns i de östra shiadominerade delarna av Saudiarabien.

Under bland andra Nimr al-Nimrs ledning har missnöjet tagit sig uttryck i återkommande protester på gatorna sedan mars 2011. Den saudiska regimen har i sammanhanget stämplat al-Nimr som terrorist och agent för Iran.

Med sjunkande exportinkomster till följd av prisfallet på olja finns en rädsla för att missnöjet ska spridas till övriga delar av landet. Budgetunderskottet är rekordstort. Dagarna innan avrättningen genomfördes en femtioprocentig höjning av bensinpriset och snart väntar höjda avgifter för el, vatten och fotogen och kanske rent av införandet av en inkomstskatt.

Massavrättningen är en maktdemonstration om vad som väntar alla som opponerar sig mot kungahuset och dess intressen. Men den visar också att de styrande sauderna ser sekteristisk splittring som ett verktyg för att stärka sin ställning internt och för att slå mot den historiska fienden, det shiamuslimska Iran.

Avrättningen av Nimr al-Nimr har resulterat i protester bland shiiter inom och utanför Saudiarabiens gränser. Iran och dess religiöse ledare Ali Khamenei fördömde kraftfullt agerandet och utlovade "gudomlig hämnd". Det fick i sin tur Saudi-arabien och flera av dess allierade stater i Gulfen att bryta de diplomatiska förbindelserna med Iran.

Det är tydligt att regimen ser hetsen mot shiiter och mot det shiitiska Iran som en möjlighet att vända saudiska sunnitters blickar bort från de reella problemen inom landet. Men ännu viktigare är de effekter splittringen kan få i det storpolitiska spelet i Mellanöstern.

Det handlar bland annat om Syrien. Sauderna har tillsammans med turkarna varit de mest fanatiska understödjarna av de väpnade grupperna i Syrien. Dessa länder har, såsom USA:s vicepresident Joe Biden sade i ett tal på Harvard University 2014, pumpat in hundratals miljoner dollar och tiotusentals ton vapen till al-Qaida och andra extrema jihadisterna med målet att störta Syriens Bashar al-Assad.

Det är tydligt att sauderna är missnöjda med att den syriska armén med hjälp av ryska flyginsatser pressat tillbaka saudistödda terrorgrupper. Lika starkt är missnöjet med försöken att få till stånd en förhandlingslösning och koncentrera krafterna på att bekämpa Islamiska staten. Det vore enligt sauderna detsamma som att kapitulera för Iran, som hela tiden stått bakom Assad.

Här ser kungaregimen sin chans. Ökad splittring i regionen skulle kunna sabotera de planerade syriska fredssamtalen och ge möjlighet att fortsätta kriget.

En annan utveckling som sauderna är missnöjda med är det historiska kärnenergiavtalet för Iran, som slöts i juli 2015 och godkändes av FN:s säkerhetsråd. Sauderna fruktar att Iran ska tas in i den västerländska stugvärmen och efter avskaffade sanktioner stärkas politiskt och ekonomiskt.

Ett tredje skäl till missnöje är kriget i Jemen, där Saudiarabien efter tio månaders bombande står lika långt från en militär seger som våren 2015. På samma sätt som sauderna svartmålar den egna shiitiska minoriteten som potentiella landsförrädare utmålas måltavlan för de bombningarna, den folkligt förankrade shiitiska Houtirörelsen, som Irans förlängda arm i Jemen.

Genom att utmåla Iran som ett ökande hot mot hela regionen kanske fler stater kan fås att ekonomiskt och militärt stödja kriget.

Kommer den saudiska regimen att lyckas med att trycka ner den inhemska oppositionen och stärka sin ställning i regionen?

Det är inte alls säkert. Shejk Ali al-Ahmed, tidigare politisk fånge i Saudiarabien och vän till Nimr al-Nimr, säger till US-amerikanska Democracy Now att regimen begått ett enormt misstag genom att avrätta en brett respekterad folklig ledare.

Flera av Saudiarabiens allierade i den muslimska världen, däribland Egypten, har också tydligt visat att de inte stödjer konfrontationslinjen mot Iran.

Fakta och bakgrund

Det saudiska kungaväldet

- Saudiarabien är en av de mest hårdföra och kvinnoförtryckande diktaturerna i regionen.
- Den 90-årige kung Abdullah dog på tronen i januari 2015. Han efterträddes då av sin halvbror, Salman bin Abdul Aziz, nyss fyllda 80 år.
- Det finns många aspiranter på tronen. Kungafamiljen är stor. Antalet prinsar och prinsessor som får någon form av apanage beräknas vara minst 15.000.

Ung befolkning

- Invånarantalet är cirka 30 miljoner. Hälften uppges vara under 25 år.
- En betydande del av befolkningen, över fem miljoner, utgörs av gästarbetare.

Wahhabismen hemvist

- Majoriteten av invånarna är sunnimuslimer. I Saudiarabien är det den intoleranta wahhabitiska 1700-talstolkningen av Islam som är statsreligion.
- Shiiterna utgör en betydande minoritet på 10-15 procent av befolkningen.

Olja och fattigdom

- Landet beräknas ha världens största oljereserv och dess ekonomi kretsar kring oljan. Den står för cirka 90 procent av exportinkomsterna och 75 procent av BNP.
- Trots den största oljereserven i Mellanöstern är arbetslöshet, fattigdom och bostadsbrist utbredda problem.

Avrättningar

- Under 2015 verkställdes minst 157 dödsdomar. Med massavrättningen av 47 personer 2 januari har siffrorna för 2016 snabbt

Saudiarabien – terroristfinansiär och världens största vapenimportör

Patrik Paulov

Proletären 7/1 2016

Det saudiska bombkriget i Jemen har drivit fram en humanitär katastrof.

Det finns mycket som är obehagligt med Saudiarabien. Men ännu mer obehaglig är västvärldens relation med kungadiktaturen. Trots att landet pekats ut som källan till terrorism exporteras mer vapen än någonsin till den saudiska krigsmakten.

Halshuggningar i massomfattning, stöd till terrorister i andra länder och ett bombkrig mot grannlandet Jemen som orsakat en humanitär katastrof. Men det är tydligt att detta väger lätt i jämförelse med annat. Som att Saudiarabien har världens största oljereserv och därmed mycket pengar.

Hur ska man annars förklara att kungadiktaturen så lätt slipper undan grova förbrytelser. Om något land, som är i konflikt med västimperialismen, hade gjort vad sauderna gör hade vi troligen sett sanktioner, stöd till regimskifte och kanske rent av ett krig.

Saudiarabiens centrala roll som terroristfinansiär är ett tydligt exempel på detta.

I ett hemligstämplat dokument från december 2009 som Wikileaks offentliggjort kräver USA:s dåvarande utrikesminister Hillary Clinton ökade insatser för att hindra att pengar från Gulfstaterna når extremistgrupper i Afghanistan och Pakistan, som då var huvudfokus för USA:s krig mot terrorismen.

”Mer måste göras eftersom Saudiarabien fortsatt är en avgörande finansiell stödpunkt för al-Qaida, talibanerna, Laskar-e-Taiba och andra terroristgrupper... Givare i Saudiarabien utgör den viktigaste finansieringskällan till sunniterroristgrupper över hela världen.”

Det är grova anklagelser i en tid när USA mobiliserat hela sin krigsmakt i kampen mot terrorismen.

Men trots Hillary Clintons tydliga budskap fortsatte det mesta som tidigare. Och vänskapen och det ekonomiska utbytet mellan väst och Saudiarabien bestod.

Situationen är densamma idag. Saudiarabiens terroriststöd är ökänt. Men det hindrar inte det svarta guldets flöda ut ur landet medan bilar, mobiltelefoner och vapen strömmar in.

Vapenaffärerna är en central förklaring till varför vänskapen med halshuggarna i Riyadh är så viktig.

2014 gick Saudiarabien om den tidigare ettan Indien och är numera världens största vapenimportör. Det visar statistik från det USA-baserade analysföretaget IHS.

När siffrorna för 2014 publicerades förutspåddes de saudiska vapenköpen öka med 50 procent under 2015.

Det är ingen slump att den saudiska importen vuxit kraftigt under senare år. Landet har pumpat tonvis med vapen till terrorister i Syrien, och det saudiska flygvapnet är i full färd med att bomba jemenitiska städer till grus.

Det är många länder som tjänat på den export som driver syrier och jemeniter på flykt. Sverige finns bland de stater som säljer militär utrustning för miljardbelopp till Saudiarabien och andra Gulfstater.

Men IHS påpekar att den stat som profiterar mest på den ökade vapenströmmen till Saudiarabien och Mellanöstern i stort är USA.

Sveriges utrikesminister Margot Wallström har offentligt kritiserat människorättsbrotten i Saudiarabien, och Sverige avslutade förra året ett militärt samarbete med sauderna.

Men också den svenska regeringen vet vad som är viktigast. När näringsminister Mikael Damberg presenterade regeringens exportstrategi framhölls Saudiarabien som ett prioriterat land.

Här finns pengar att tjäna. Då glömmer vi halshuggningar, terroriststöd och krigsförbrytelser.